కథా కౌముది

భోక్త

అనామకుడు

కౌముది – రచన నిర్వహించిన కథల పోటీ(2017)లో బహుమతి పొందిన కథ

"రా, వచ్చి కూచో పేరిశాస్త్రీ"

"ఎలా ఉన్నారమ్మా?"

"ఎవరితో ఐతే జీవితాంతం జీవిస్తానని అనుకున్నానో – ఆయన చాలాతొందరగా నన్నొదిలిపెట్టి వెళ్ళిపోయారు. ఆయనతో వెళ్ళిపోదామంటే – పిల్లల్ని వదిలి వెళ్ళిపోలేకపోతున్నాను. అలాగని పిల్లలు నా దగ్గరే ఉంటారా అంటే – వాళ్ల చదువులకి వాళ్ళు అమెరికా వెళ్ళిపోయారు"

"మీరు అధైర్య పడకండమ్మా – ఈ ఊరి జనం అంతా మీ పిల్లల్లాంటి వాళ్ళే. వాళ్ళంతా మిమ్మల్ని తల్లిలా చూసుకుంటున్నారు. వాళ్ళకోసమైనా మీరు ధైర్యంగా ఉండాలి. ఊరికి కావల్సిన మేలు చేస్తూ ఉండాలి"

"నేనెవరినయ్యా ఊరికి మేలు చెయ్యడానికి? ఉన్నన్నాళ్ళూ – ఈ ఊరు మనదీ, ఈ జనం మనవాళ్ళూ అంటూ బతికిన నాయుడు గారు పోయారు. నేను చేసేది ఏమీలేదు – ఈ ఊరిమీద బతకడం తప్ప"

"మీరు ఊరిమీద బతకడం ఏంటమ్మా? జమీందారుగారు ఈ ఊరికి చేసినదానికి – మీకు ఏంచేసి ఈ ఊరు ఋణం తీర్చుకోగలుగుతుంది?"

"జమీలూ, జమీందారీలూ ఎప్పుడో పోయాయి పేరిశాస్త్రీ – ఇక్కడున్నవాళ్ళలో కాస్త ఆస్తి ఉన్నవాళ్ళం మేం. అదీ ఆ భగవంతుడి దయవల్ల. ఆ ఉన్నదాంట్లో ఎవరికైనా మేలు జరిగితే అంతకన్న కావల్సిందేముంటుంది?"

"అలా అనుకోగలగడమే మీ గొప్పతనం"

"ఈ మాటలకేంలే కానీ – మీ భార్య పురిటికి పుట్టింటికెళ్ళింది కదా – ఇప్పుడేగా పురిటిరోజులు – కబురేమైనా వచ్చిందా?"

"నిన్నరాత్రే కానుపైందిట – పిల్లాడు పుట్టాడుట – మావగారు ఫోన్లో చెప్పారు – అది చెప్దామనే మీదగ్గరకి వచ్చాను"

"ఇంత మంచిమాట ఇంత ఆలస్యంగానా చెప్పడం? అంటే వెంకటశాస్త్రి గారు మళ్ళీ పుట్టారన్న మాట. పిల్లాడికి మీ నాన్న గారి పేరే పెడతావుగా. ఆయనలానే పెద్ద ఘనాపాఠీ అవాలి నీ కొడుకూనూ"

"ఇంతవరకూ ఏమీ అనుకోలేదు కానీ – ఇప్పుడు మీరన్నారుగా – ఇంక ఆలోచించేదేమీలేదు – పిల్లాడి పేరు మానాన్నగారిపేరే – వెంకటశాస్త్రి"

"నేను చిన్నవెంకటశాస్త్రనే పిలుస్తాను – ఎప్పుడు చూపిస్తావు మాకు? ఇంతకీ నువ్వు ఎప్పుడు బయల్దేరుతున్నావు?"

"సాయంత్రం బయల్దేరుతున్నానమ్మా"

"నీకు పుట్టబోయే వాళ్ళకోసం – వెండి కంచమూ, వెండి గిన్నే చేయించి ఉంచాను. నీతో తీసికెళ్ళు. అలాగే ఈ పదివేలూ ఉంచు. పిల్లవాడి అవసరాలకి పనికివస్తాయి"

"పెనిమిటి పోయి పుట్టెడు దుఃఖంలో ఉన్నారు మీరు – ఇవన్నీ ఎందుకమ్మా?"

"మా యింట ఏశుభకార్యమైనా దగ్గరుండి చేయించేవారు మీ నాన్నగారు – ఆ తర్వాత నువ్వు – ఇప్పుడు మళ్ళీ మీ నాన్నగారి అంశే – ఈ చిన్నవెంకటశాస్త్రి. మీనాన్నగారే మీ ఇంట్లో కొడుకుగా పుట్టినందుకు మీరు పండగ జరుపుకుంటోంటే నేనీ మాత్రం చెయ్యడం ఏదో ఘనకార్యం ఐనట్లు మాట్లాడతావేం?"

"అమ్మా – నేను మీరు కాపురానికి వచ్చిన ఆరు నెలలకి పుట్టానుట – నేను పుట్టినప్పుడు – జమీందారుగారు – మీచేతే – నాకు వెండికంచం, వెండిగిన్నే, వెయ్యిరూపాయలూ ఇప్పించారుట – కంచం, గిన్నే ఇంకా మాఇంట్లో ఉన్నాయి – అవే కాదు – ఇంతకు ముందు తరాలనుండి మీ వంశం మాకిస్తున్న కంచాలూ, గిన్నెలూ – మా ఇంట భద్రంగా ఉన్నాయి"

"ఆనవాయితీ ఆగకుండా – ఇప్పుడు నేనూ చిన్నవెంకటశాస్త్రికి ఇస్తున్నా – ఇంక రాబోయేతరం సంగతి మన చేతిలో ఉందా?"

"అలా అంటారేంటమ్మా?"

"ఏంచెప్పగలం పేరిశాస్త్రీ – మాపిల్లలు చూడు – చదువులకి విదేశాలకి వెళ్ళిపోయారు. వెళ్ళిపోయారని నేనేం వాళ్లని తప్పుపట్టడంలేదు. మారే కాలంతో మనుషులూ మారాలి. అలానే నీపిల్లాడూనూ – నువ్వు మీనాన్నగారి దగ్గర వేదాలూ, మంత్రాలూ, పురాణాలూ, కర్మకాండలూ నేరుకున్నావు. వాటిని నమ్ముకునే బతుకుతున్నావు. చిన్న వెంకటశాస్త్రి అలా చెయ్యాలని లేదుగా"

"వాడికి నేను మా విద్యలన్నీ నేర్పిస్తాను. మీరు వాడిచేతే వ్రతాలూ, పూజలూ చేయించుకోవాలి"

"అలాగే జరిగితే నాకు సంతోషమే"

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

"ఏంటి పేరిశాస్త్రీ – అదోలా ఉన్నావు? ఒంట్లో కులాసానేకదా?"

"బానే ఉందమ్మా"

"ఆర్థికంగా ఏమీ ఇబ్బంది లేదుగా – మొహమాటపడకు – చెప్పు"

"ఆర్థికపరమైన ఇబ్బందులు ఏవీ లేవమ్మా"

"మరి సమస్య ఏమిటి?"

"చిన్న వెంకటశాస్త్రి విషయమే"

"పదేళ్ళూ నిండాయా?"

"ఆ నిండాయిగా"

"ఏం చెప్పిస్తున్నావు?"

"ఏం చెప్పించను? మాటే రానివాడికి మంత్రం ఏంవస్తుంది? వేదం ఏం వల్లెవేస్తాడు? స్వరం ఏం పట్టుకుంటాడు?"

"ఈ శ్రోత్రీయం వదిలేసి మామూలు చదువులు చెప్పించు – ఏదో ఉద్యోగం చేసుకుంటాడు"

"మాటరాదుగా – స్కూలుకి వెళ్ళడంలేదు – ఎవరైనా మూగ అంటారని బెంగ – మహా అభిమానం పిల్లాడికి. ఏం చెయ్యాలో పాలుపోడంలేదు"

"అధైర్యపడకు – కొందరికి ఆలస్యంగా వస్తాయి మాటలు"

"అలా అనే ఏళ్ళు గడుపుకొస్తున్నా – పదేళ్ళకి కూడా రాని మాటలు ఇంకముందేం వస్తాయి?"

"పోనీ డాక్టర్లకి చూపించలేకపోయావా?"

"మా మావగారు తమ ఊళ్ళో పెద్దడాక్టర్లకి చూపించారు – అన్ని పరీక్షలూ చేసి – వాడికింక మాట రాదని తేల్చారు"

"ఎలా బతుకుతాడో?"

"అదే కదమ్మా నా బాధ. మా వంశం మాట మీద ఆధారపడ్డది. వాక్కే మా జీవనాధారం. అదేలేదు వాడికి"

"మీ వంశంలో అటుకానీ ఇటుకానీ – ఇలా మాటరాని వాళ్ళు ఉన్నారా?"

"నాకు తెలిసి లేరు. మానాన్న గారి వైపు మీకు తెలుసుగా – మామూలు మాటకాదు – సుస్వరభూయిష్టంగా వేదపారాయణ చెయ్యగలిగిన వాళ్ళు. నేను చేసిన పాపం ఏమిటో – నా పిల్లాడికే ఈ లోపం వచ్చింది"

"ఎవరికి ఎందుకు ఏంప్రాప్తిస్తుందో చెప్పలేం పేరిశాస్త్రీ – ఇందులో నువ్వు చేసిన పాపం కానీ పుణ్యం కానీ ఏవీలేవు. ఆ ఆలోచనలు మానెయ్యి. ఇప్పుడు మనం ఆలోచించాల్సింది వాడి జీవితం సాగేలా భుక్తికి ఏం చెయ్యాలనే"

"నాకేం దారి దొరకడంలేదు"

"వాడికి మీ ఇంటి విద్య నేర్చుకోడం కుదరదు. అలాగని స్కూలుకి వెళ్ళే మనస్సులేదు వాడికి. పంపించే ఉద్దేశం నీకూ లేదు. నీకు తప్పనిపించకపోతే నాకో మార్గం తోస్తోంది"

"చెప్పండమ్మా"

"వాడు మంత్రానికి పనికి రాడు కాని – భోక్తకి కాదుగా. వాణ్ణి భోక్తగా పంపించు. అదేం తప్పు కాదు. అదీ దైవకార్యమే. పితృదేవతలు భోక్తల రూపంలోనే భూమ్మీదకి వచ్చి నివేదనలు స్వీకరిస్తారని కదా నమ్మకం. ఆలోచించు"

"మీరు చెప్పింతర్వాత నేను ఆలోచించేది ఏముంది తల్లీ – ఆచరించడమే"

"ఐతే – ఈసారి నాయుడిగారి ఆబ్దీకానికి – చిన్నవెంకటశాస్త్రిని మాయింటికి భోక్తగా పంపించు. అందుకు అవసరమైన కార్యక్రమం ఉంటే చూడు. వాడు ఏమీ చదవలేదన్న శంక నాకు లేదు. మా ఇంటికి వచ్చినట్లు తెలిస్తే – తక్కిన వాళ్ళూ అంగీకరిస్తారు. సరేనా"

"మహాప్రసాదం తల్లీ"

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

"దేవుడు నిన్ను పరీక్షిస్తున్నాడయ్యా పేరిశాస్త్రీ"

"నాలాంటి అర్భకుడికి ఇంత పరీక్షా? మరీ ఇంత దురదృష్టమా?"

"ఏది అదృష్టమో, ఏది దురదృష్టమో ఎలా తెలుస్తుంది?"

"మాటరానివాడు ఎలా బతుకుతాడో అనుకుంటే – భోక్తగా బతకచ్చని మీరు దారి చూపించారు. పట్టుమని పాతికేళ్ళూ రాలేదు. ఇప్పుడు వాడికి ఈ మధుమేహమంటే – దురదృష్టం కాక ఇంకేమిటి తల్లీ?"

"ఇలా అవుతుందని ఎవరు ఊహించగలరు? మన ఊహకి అందనివి చేసేవాడూ, చేయించేవాడూ కాబట్టే – అతన్ని జగన్నాటకసూత్రధారి అంటున్నాం. ఇదంతా ఆనాటకంలో భాగం. చూడాలి. తప్పదు."

"ఇది చూసే నాటకం ఐతే – చూస్తూ బాధపడతాం – బాధపడుతూ చూస్తాం. ఐతే ఈ నాటకంలో పాత్రలం మనమే. సుఖదుఃఖాలు మనకే"

"ఉపనిషత్తులు చదివిన వాడివి. భగవద్గీత పారాయణం చేస్తున్నవాడివి. వాటిసారం ఈ కష్టసమయంలో నీకు ఆసరా కావాలి."

"మీకు తెలియంది ఏముంది? కష్టాలు లేని సమయంలో వేదాంతం చదివి, అర్ధంచేసుకుని, ఒంటపట్టిందనుకుంటాం. అదంతా కష్టాలు ఉన్నప్పుడు ఉపయోగించాలని అనుకుంటాం. అసలు కష్టం వచ్చినప్పుడు ఆ జ్ఞానమంతా ఆవిరైపోయి అజ్ఞానంలో పడిపోతాం"

"అలాంటప్పుడే భగవంతుడు సాయం చేస్తాడని నమ్మగలగాలి. ఆ నమ్మకాన్ని మించిన బలం లేదు. భగవంతుడి కన్న భగవంతుడి మీద నమ్మకం మనిషికి బలం. అదే అవసరం"

"మధుమేహాన్ని తీసి పారేసే మందులు లేవు – అదుపులో ఉంచే మందులే కానీ. అంతకు మించి తిండి అదుపు ముఖ్యం. భోక్తగా వాడికి తిండి అదుపు కుదరదు. ఇంక భోక్తగా ఎలా వెళ్తాడు? సంభావనలు ఎలా సంపాదిస్తాడు? జీవితం మళ్ళీ మొదటికి వచ్చింది"

"దేవుడు ఏదో ఒకదారి చూపిస్తాడులే పేరిశాస్త్రీ. ఆ నమ్మకంతోనే ఇంటికి వెళ్ళు. మీ ఆవిడకీ, చిన్నవెంకటశాస్త్రికీ ధైర్యం చెప్పు"

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

"ఇలా చేసేరేంటమ్మా?"

"ఏంచేసాను పేరిశాస్త్రీ?"

"పదెకరాల మామిడితోట – మా చిన్నవెంకటశాస్త్రి పేరన రాసారు కదమ్మా"

"నోటితో బతకాల్సిన పిల్లవాడు – మాటెలాగూ ఇవ్వలేదు ఆ దేవుడు – ఏదో కూటితో బతుకేస్తున్నాడనుకుంటే – అదికూడా కూడదని – తినే నోటిని కట్టేసుకోమన్నాడు. ఇంకేం పెట్టుకు బతుకుతాడు చిన్నవెంకటశాస్త్రి"

"మా అవస్తేదో మేం పడాలి కానీ – మీరు మీతోట వాడికి ఇచ్చెయ్యడం సబబేనా?"

"వాడికి చెందాల్సింది వాడికి అందచేస్తున్నాను – అంతకు మించి నేనేం చెయ్యడంలేదుగా"

"తరతరాలుగా వస్తున్న ఆస్తి – మీ తర్వాత మీ వంశంవాళ్ళకి చెందడం న్యాయం – వాటిని అందుకోవల్సిందీ, అనుభవించాల్సిందీ – మీ పిల్లలు కానీ – చిన్నవెంకటశాస్త్రి కాదు"

"ఎక్కడో అమెరికాలో ఉంటున్న వాళ్లకి – తోటని అనుభవించే అవకాశం లేదు. దాని అవసరం కూడా వాళ్ళకి లేదు. చిన్నవెంకటశాస్త్రికి అది జీవనాధారం అవుతుంది. కాదనకు పేరిశాస్త్రీ"

"నన్ను మీరు తప్పుగా అర్ధం చేసుకుంటున్నారు – మీరిస్తున్న తోటను నేను కాదనడంలేదు – దాని అసలు హక్కుదార్లం మేము కాదు – హక్కుదార్లని కాదని మాకు ఇచ్చేందుకు మేము మీకేం చేసాం తల్లీ?"

"యాభైయేళ్లక్రితం – నేను కాపురానికి వచ్చినప్పట్నుంచీ చూస్తున్నాను – మా ఇంట్లో ఏకార్యమూ – మీయింటివాళ్ళు లేకుండా జరగలేదు. నేను రావడానికి ముందు కూడా – అలాగే ఉండేదని – నేను వచ్చినప్పట్నుంచీ వింటూనే ఉన్నాను. పోయి ఏ లోకాల్లో ఉన్నారో – నాయుడు గారైతే – ఏంచేసి వాళ్ళ ఋణం తీసుకోగలమో – అని అంటూనే ఉండేవారు – ఈ రోజు ఈ చిన్నపని నన్ను చెయ్యనియ్యి"

"పాతికేళ్ళక్రితం చిన్నవెంకటశాస్త్రి పుట్టినప్పుడు వాడి అవసరాలకి సరిపడా రొక్కం, వెండిగిన్నే, వెండి కంచం ఇచ్చారు. మంత్రాలు చదవడానికి, వాడికి నోరులేదంటే – వాణ్ణి భోక్తగా మీ ఇంటికి పిలిపించుకున్నారు. భోక్తగానే వాడి జీవితం గడిచిపోతోందనుకుంటే – మాయదారి చక్కెర వ్యాధి వచ్చి పడింది. వాడి జీవితం ఎలా అని అనుకోనక్కర్లేకుండా – జీవితాంతం భుక్తికి – ఏర్పాటు చేస్తున్నారు"

"ఆ కన్నీళ్ళేంటి పేరిశాస్త్రి. మనందరికీ ఏం ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా – అంతా ఆ పైవాడే అని ఎప్పుడూ చెప్పే నువ్వే – నేనేదో ఇచ్చానన్న మాయలో పడిపోతున్నావెందుకు? అలాంటి భ్రమలేం పెట్టుకోవద్దు. మాటను లాగేసుకున్నా – మధుమేహాన్ని ఇచ్చినా – అంతా ఆ జగన్నాటకసూత్రధారి ఆడించే నాటకంలో – భాగమే – అందులో ఓపాత్రను నేను – ఈ తోటని చిన్నవెంకటశాస్త్రికి అందివ్వడం నాటకంలో ఓ చిన్న సన్నివేశం – అంతే"

"కనిపించని ఆ దేవుడు ఉన్నాడో లేడో తెలుసుకోగలిగేంత జ్ఞానినీ కాదు. కనిపించే మీరు భగవత్స్వరూపమే అని అనుకోలేనంత అజ్ఞానినీ కాను"

"మనం అందరం ఆ మహాజ్ఞాని ముందు అజ్ఞానులమే పేరిశాస్త్రి – వేదర్షులకీ, ఉపనిషద్ద్రష్టలకీ స్పష్టం అయిందో లేదో తెలియని విశ్వస్వరూపం – విజ్ఞానం కొత్త విషయాలు కనుక్కుంటున్నకొద్దీ – ఇంకా సంక్లిష్టం అవుతోందే తప్ప – అంతు పట్టే సూచనలేం కనిపించడంలేదు – సత్యాన్వేషణలో – వేల సంవత్సరాల క్రితం ఎక్కడ ఉన్నామో – ఇప్పుడూ అక్కడే ఉన్నాం – చిన్నవెంకటశాస్త్రి పుట్టడమే మూగగా ఎందుకు పుట్టాడో, పాతికేళ్ళు కూడా రాకుండా అధుమేహం ఎందుకు వచ్చిందో – ఎలా తెలుస్తుంది మనకి? ఈ అజ్ఞానంలోనే మన జీవితాలు తెల్లారిపోతాయో – ఏమో"

★★★

Click here to share your comments on this story